

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum conueniens fuerit Christum incarnari ab initio mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Ratio est; Quia peccatum originale infecit totam naturam; adeo vt ex se in infinitos homines dimanare, & omnes à statu gratiæ & spe beatitudinis deturbare posset; quod nulli peccato actuali conuenit. Accedit; quod originale in singulis hominibus est minus voluntarium, quàm actuale, præterquam in Adamo. Vnde potius quàm alia, misericordiam merebatur.

Dices; Vniuersa peccata actualia sunt maius malum, quàm omnia peccata originalia omnium hominum; nam peccatum mortale actuale, longè grauius est intensiue, quàm originale; quia est maior Dei iniuria; cui abolendæ Christus venit; hinc peccatum mortiferum grauisimâ pœnâ puniatur, originale mitissimâ. Accedit quod longè plura sint actualia peccata, quàm originalia; cum originale sit vnicum in singulis, actualia interdu innumerabilia.

Respondeo; Esse quidem maiorem malitiam intensiue in peccatis actualibus, quàm originalibus: tamen quia illorum omnium radix est originale, & hoc actualibus extensiue est maius, eò quod non coëreatur vnâ personâ, sed inficiat totam naturam, eamque priuet vltimo fine; ideò magis pertinebat ad bonum humani generis hoc deleri, quàm alia. Sicuti maius beneficium præstaret Republicæ, qui curaret leuem aliquem languorem; quò vniuersus populus laborat, ex quo postea grauisimi morbi nascuntur; quàm qui curaret illos morbos, relicta radice.

D V B I V M . I.

Virum Christum fuisset venturus, si tantum fuisset peccatum actuale: Vt si Adam non peccasset, aliqui tamen ex eius posteritate peccassent?

64 Quidam existimant Christum venturum, etiam si vnus tantum peccasset. Primò; Quia Apostolus ad Gal. 2. vers. 20. ait: *Qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.* Quod etiam insinuat parabola de oue perditâ Luc. 15. Secundò; quia tale quid videtur reuelasse sancto Carpo, vt refert Dionys. Areopag. epi. 8. ad Demophilum, vbi Carpo indignanti, quòd quidam, qui à fide descuerat, & alius qui illum peruerterat, non demergerentur in hiatus inferorum; Christus dixit se esse paratum iterum pro saluandis hominibus pati. Sed hæc sententia est parum probabilis. Ad primum, Respondeo; verba Apostoli tantum significare Christi redemptionem ita professe singulis, ac si pro singulis seorsim mortuus esset; vt exponit Chrysostr. lib. 2. de compunctione cordis vltra medium, & August. lib. 3. confess. cap. 11. D. Thom. hic. ad 3. Vnde ita Domino gratias agere debemus, ac si pro nobis solis mortuus esset. Ouis autem perditâ, est totum genus humanum, non autem vnus homo. Ad secundum; Non dicitur ibi quòd Dominus sit paratus iterum pati pro vno, sed in genere pro hominibus; nempe si opus foret. Deinde et si Christus ex parte sua sit paratus etiam pro vno pati, tamen non est verisimile Patrem hoc velle.

Christus non fuisset incarnatus propter vnum solum.

65 *Noque propter plures.*

Alij dicunt Christum venturum, si valde multi peccassent, præsertim si peccatum parentum transfunderetur in posteros; tunc enim posteri alieno peccato perirent; ac proinde conueniens esset, vt

alieno merito redimerentur: ideò enim genus humanum per alium redemptum fuit, quia per alios perierat. Vt D. Anselm. lib. 2. *Cur Deus homo.* c. 21. & Bernardus serm. 1. de aduentu.

Sed dicendum est nihil in hac re esse certi: esse tamen valde verisimile, Christum non venturum si ipse Adam non peccasset. Hoc enim insinuat Scripturæ & Patres supra num. 40. citati. Et imprimis illud Gregorij: *O verè necessarium Adæ peccatum! ô felix culpa, quæ talem meruit redemptorem!* Ratio est, quia si alij peccassent, peccata illorum non fuissent transfusa in posteros, vt alibi diximus; quia non conueniebat vt aliorum voluntates, in alterius voluntate & arbitrio penerentur, quàm eius, qui erat caput humani generis; alioqui fuisset valde misera posterorum conditio, si illorum salus à singulis parentibus tam periculosè dependisset. Quare si Adam non peccasset, quicumque fuissent peccatores, propria voluntate peccassent, non alienâ: qui sanè pauci fuissent; nam exemplum miseriæ vnus aut alterius, reliquos reddidisset cautiore. Credibile tamen est eos qui sic peccassent, non carituros fuisse omni remedio; sed Deum aliquo modo illis prouidurum.

D V B I V M . II.

Virum Christum fuisset venturus, si tantum fuisset peccatum originale, & nulla inde actualia fuissent secuta?

66 Respondeo; Quæstio supponit id quod moraliter est impossibile; Nam fieri nequit sine speciali priuilegio, vt peccatum originale ita comprimatur, vt nulla inde emergant actualia. Concessâ tamen eiusmodi hypothesi, omnino verisimile est Christum fuisse venturum: quia totum genus humanum fuisset perditum & obnoxium æternæ damnationi, saltem pœnæ damni: vnde decuisset illud reparari. Hoc autem non poterat fieri secundum exactam iustitiam, nisi meritis Filij Dei. Confirmatur primò; quia Patres passim docent mysterium hoc decretum ex præuisione peccati Adami, quo introductum est originale: vnde non videntur agnoscere necessariam dependentiam ex præuisione peccatorum actualium. Confirmatur Secundò, Quia Apostolus ad Roman. 9. & prioris ad Corinth. 15. indicat Christum venisse ad tollendam condemnationem inductam vnus delicto, scilicet Adami: ergo &c.

Christus venturus fuisset ob solum originale.

ARTICVLVS V.

Virum conueniens fuerit Christum incarnari ab initio mundi?

67 Respondeo & Dico Primò, Non fuisse conueniens vt assumeret carnem ante peccatū. Ratio est; Quia *Non est opus valentibus Medicus, sed male habentibus,* Matth. 9. v. 12.

Dico Secundò, Neque etiam erat conueniens vt assumeret carnem statim post peccatum Adæ. Quod probat D. Thomas quatuor coniecturis, quæ sic possunt disponi & explicari. Primò, Id non erat conueniens propter dignitatem huius mysterij; quia oportebat vt tantum Regem plu-

Incaruatio nõ debebat fieri statim à peccato Adæ.

B b iij rimj

rimi præcones antecederent, qui cum varijs signis, oraculis, & ceremonijs, mentibus hominum repræsentarent: tum, vt ardentius ab illis desideraretur & susciperetur; tum, vt firmitus postea teneretur. Ita D. August. tract. 31. in Iohannem. Secundò, non erat conueniens ratione diuinæ iustitiæ, quæ postulabat vt Deus ostenderet, quantum sibi peccatum Adæ displiceret. Sicut enim vno homine peccante Deus interdum diu illi irascitur, vt illi grauitatem peccati ostendat; ita etiã peccante in Adamo toto humano genere, vt Deus ostenderet quantum displiceret peccatù, se diu toti humano generi iratum ostendit. Ita D. Bonauent in 3. dist. 1. art. 2. q. vlt. Tertio; Ratione ipsorum hominum, quos oportebat disponi ad tantum Regem suscipiendum. Dispositi autem sunt dupliciter; primò directè, nempe per legem naturalem, Deinde per legem scriptam, ceremonias & prophetias. Secundò indirectè, per considerationem suæ imbecillitatis, dum viderunt se adminiculis prioribus non potuisse saluari: hoc enim occasio illis fuit ardentius Christum desiderandi. Ita Augst. lib. 19. contra Faustum cap. 7. & D. Leo serm. 3. de Epiphania. Et credibile est nisi sic homo dispositus fuisset, quòd non diu fidem & religionem tenuisset, præsertim in superbâ illâ & robustâ naturâ, qualis erat ab initio: vnde pauciores longè fuissent saluati. Quarto, Ratione naturalis ordinis humanæ naturæ accommodati, quæ requirit, vt successiuis incrementis in bonum promoveatur; Iuxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 15. vers. 46: *Non prius quod spirituale est, sed quod animale.* Vnde primò tantum data est lex naturæ, deinde lex Moyfi, postea expressiores prophetiæ, tandem lex Euangelica. Ita Gregorius Nazianz. in sermone de Paschate. Et Theodoretus de curandis Græcorum affectibus:

ARTICVLVS VI.

Vtrum Incarnatio debuerit differri vsque ad finem mundi?

Respondetur negatiuè. Probatur tribus coniecturis: Prima, quia Incarnatio est causa

salutis humanæ; causa autem non debet esse posterior, sed potius prior suis effectis; alioquin paucissimi fuissent saluati. Secunda, quia si tam diu fuisset dilata Incarnatio, Dei notitia & reuerentia, morumque honestas penitus intercidissent, & ita vix vlli Christum susceperissent. Tertia, quia conueniebat vt homines pluribus modis ad salutem promouerentur; nempe non tantum fide Christi futuri, sed etiam præsentis, & maxime præteriti: sic enim diuina virtus & sapientia magis declaratur.

Dices: Scripturæ docent Christum venturum in carne, nouissimis diebus. Isaia 2. vers. 2. *Erit in nouissimis diebus preparatus mons domus Domini, id est, Christus; super quem domus Domini, id est, Ecclesia ædificatur.* Idem habetur Michæ 4. Respondeo totum tempus gratiæ in Scripturis dicitur nouissimum, & nouissima ætas; quia nulla alia lex, aut sacerdotium, aut Sacramenta, cultusue Religionis debet succedere; sed hæc omnia vsque ad finem sæculi durabunt. Vnde ad Galat. 4. vers. 4. dicitur *Plenitudo temporis*, quia omnes prophetiæ in hoc sunt impletæ. Prioris ad Corinth. 10. vers. 12. vocatur, *Fines sæculorum.* 11. Ioan. 2. vers. 18. *Nouissima hora.* Matth. 20. vers. 6. *Vndevima hora*, iuxta expositiones Patrum. In hymno Ecclesiæ, *Vespera mundi*, & D. August. lib. 1. de Genesi contra Manichæos cap. 23. vocat *Senectutem mundi.* Alibi tamen, scilicet lib. 83. qq. q. 44. vocat *Mundi iuuentutem* propter fidei feruorem & gratiæ vigorem, vt exponit ipsemet lib. 1. Retract. cap. 26.

Ex dictis duobus articulis sequitur conuenienti tempore Christum venisse, nempe in medio peregrinationis humanæ. Sicut enim cor est in medio hominis, vt omnibus membris vitam impartiat; ita Christus, qui est veluti cor generis humani, debuit quodammodo esse in medio; vt & superiora & inferiora ab ipso vitam accipiant. Vnde Habacuc 3. vers. 2. *Domine opus tuum in medio annorum, vniifica illud.* Id est, excita, perice opus illud eximium nostræ redemptionis in medio annorum captiuitatis & peregrinationis nostræ.

QVÆSTIO SECVNDA.

De modo vnionis Verbi Incarnati.

In duodecim Articulos diuisa.

Postquam ostendit D. Thomas huius mysterij conuenientiam, necessitatem & finem præcipuum; incipit explicare eius naturam, maximè ex causis suis intrinsicis. In quauis autem re, quæ ex plurium vnione resultat, quatuor potissimum considerari possunt: Primò, quid sit illud quod ex vnione resultat. Secundò, qualis sit ipsa vnio: quæ duo hac questione secundâ explicantur, additis quibusdam de causâ eius meritoria. Tertio, considerantur res ipsæ quæ vniuntur, & ordo illarum; quod explicatur questione tertiâ, quartâ, quintâ, & sextâ. Quarto; proprietates quæ ex vnione consequuntur, à questione septimâ & deinceps.

ARTICVLVS I.

Vtrum vnio verbi Incarnati fuerit facta in natura? id est. Vtrum ex vnione Verbi & humana natura, resultauerit aut constituta fuerit vna natura?

Respondeo Negatiuè. Hoc loco tractanda est prima controuersia contra Hæreticos de hoc mysterio.